

Nikola **Votočková**, Vinařství v Praze za vlády Karla IV.,

ÚČD FF UK, Praha 2010

Celkem 57 stran, přílohy

Paní Nikola Votočková si vybrala bezesporu zajímavé téma, ale zároveň i nelehké, již vzhledem k sporadickým písemným dokladům o vinařství ve středověké Praze. Nicméně si se svým úkolem poradila, byť především na základě shromáždění a utřídění poznatků z literatury, a vytvořila si předpoklad k eventuálnímu dalšímu výzkumu dané problematiky. Ostatně sama autorka si v úvodu přímo vytkla podat určitý souhrn dosažitelných informací o pěstování vinné révy a prodeji vína ve 14. století.

Práci členila na větší množství kapitol, čímž se poněkud vytrácí struktura celého pojednání. Nejprve shrnula prameny, a z větší části (u narativních pramenů) i možnosti a příklady jejich využití. Je trochu škoda, že získané informace vložila do přehledu o pramenech a dále s nimi pracovala jen sporadicky. Trochu chybí adekvátní souhrn dosavadní literatury k tématu, jejíž hodnocení se v některých případech objevuje dále v textu.

Následující kapitola obsahuje užitečný přehled dějin vinařství v Čechách do roku 1358 (zpracovaný na základě literatury), v němž autorka konstatuje převahu vinic v rukou církevních institucí. Rozepisuje-li se o tzv. břevnovských falzech, měla by uvést k této problematice alespoň základní literaturu (z odkazu na CDB I není patrné, že jde o falza). Trochu neorganicky působí kapitola o pražských městech, která má zřejmě čtenáři pomoci orientovat se v následujícím textu. Konstatování zájmu panovníka (Karla IV.) o dohled nad viničným hospodařením na vinicích lze sice akceptovat, ale fungování tohoto dohledu není z textu jasné (s. 26).

Další dvě kapitoly víceméně charakterizují vztah mezi Karlem IV. a městy, panovníkův zájem (fiskální) o jejich prosperitu. Užitečná je pasáž o způsob pěstování vinné révy. Jen na okraj - víno se nečepovalo, ale šenkovalo; stylisticky nepřesná je věta o nedostatečnosti privilegií při založení města (s. 29).

Stěžejní část práce představuje 8. kapitola, v níž autorka charakterizuje vydání viničného práva Karlem IV. v roce 1358. Dokument (z 16. 2. 1358) interpretuje na základě jeho edice v CIM I. Větší pozornost by bylo potřeba věnovat právním pojmům – jde o normativně právní text s uvedením sankcí za přečiny a určením soudní instance. Zde se přímo nabízí srovnání s návrhem zemského zákoníku tzv. Majestas Carolina a s ustanoveními

ohledně lesů v urbaniálním soupisu pro české hornofalcké državy (Das Böhmische Salbüchlein, vydal F. Schnellbögl). Zajímavé je srovnání zmíněného privilegia s císařovou listinou z 12. 5. 1358, na níž ale chybí přímý odkaz a také hlubší rozbor textu.

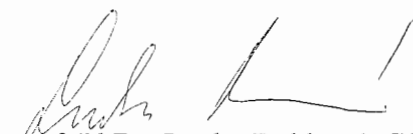
V charakteristice perkmistrovského úřadu autorka v podstatě sledovala závěry M. Válkové-Frýzové. Souhlasit lze s názorem, že Karlův postup směřoval k vytvoření viničného regálu, tj. i k finančnímu efektu pro královskou komoru.

Srovnání se situací na jižní Moravě (10. kapitola) je samozřejmě důležité, jen někdy autorčiným závěrům úplně nerozumím (s. 46 - co je to vinařská obec, co myslí roztržštěností držby venkovských majetků). Autorka též poněkud mísí informace o právech viničních a o právech prodeje a šenkování vína.

Práce je čtivá. Zřejmým opomenutím je chybné rozvedení zkratk českého i moravského diplomatáře (s.6), ač v seznamu použitých pramenů je citace správná.

Přes zmíněné nedostatky práce odpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci a doporučuji ji k obhajobě s hodnocením dobře.

Praha 26. 8. 2010

prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.
Ústav českých dějin FF UK
vedoucí práce